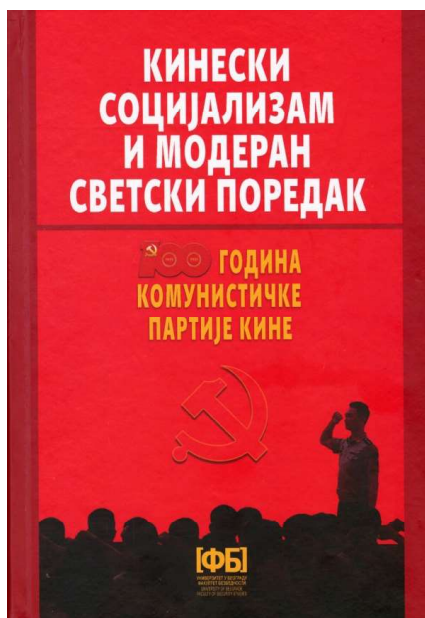

др Милош ТОМИЋ, доцент*

Универзитет у Београду, Факултет безбедности

ЗНАЧАЈ И УЛОГА КОМУНИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ КИНЕ У ГЛОБАЛНОЈ ПРОЈЕКЦИЈИ МОЋИ

Владимир Н. Цветковић, Жарко Обрадовић
и Владимир Ајзенхамер: *Кинески социјализам
и модеран светски поредак (Сто година од
оснивања Комунистичке партије Кине)*. Београд:
Факултет безбедности, 2021, 264 стр.

Економски успон Народне Републике Кине, који се бележи последњих неколико деценија, доводи се у везу са идеолошким начелима комунизма, односно својеврсне идеал политике у ширем контексту. Промена међународне безбедносне парадигме која је настала као последица краја Хладног рата са собом доноси „нов” императивни поглед на свет у коме нема места за социјализам у било каквом облику државног уређења који је до тада постојао. Међутим, Комунистичка партија Кине, планирано или не, остаје последње упориште социјалистичког самоуправљања који је, на супрот мишљењу про-

* milos.tomic@fb.bg.ac.rs

тера неолиберализма, заслужан за интензивно „буђење Кине”. Конхерентно организован политички систем власти омогућава усмеравање колективне воље тј. унификацију кинеског друштва, што је посматрано кроз континуирани историјски државотворни развој, неопходан услов унутрашње стабилности и спољне доминације. Активно прилагођавање иновативним захтевима развоја модерне цивилизације (петогодишњи планови развоја) учинио је Народну Републику Кину водећом економском силом чија се интересна сфера, а тиме и моћ, пројектује на свим континентима. Захваљујући прецизно планираним државним стратегијама развоја које се доводе у везу са принципима отвореног тржишта, обим страних инвестиција свакодневно се увећавао почев од 1978. године, док су се квалитет и услови живота знатно побољшали. Највеће заслуге за економски узлет НР Кине приписују се управо Комунистичкој партији која сада већ својим стогодишњим постојањем доприноси првенствено изградњи умереног и просперитетног друштва у сваком погледу кроз потпуно смањивање сиромаштва, што је уједно и један од декларисаних и снажно промовисаних циљева комунистичког кинеског руководства. Генерални секретар Централног комитета НР Кине председник Си Ђинпинг током обележавања стогодишњег постојања Комунистичке партије наглашава да његова администрација активно делује на остваривању новог циља који се тиче изградње јединственог типа међународних односа и заједничке будућности читавог човечанства.

Стратешка сарадња НР Кине са великим бројем држава готово у свим аспектима друштвеног живота базирана је на реализацији већег броја регионалних пројеката у различитим деловима света, при чему се често истиче иницијатива „Појас и пут”. С друге стране, заинтересованост НР Кине за присуство страних мултинационалних компанија остварује позитивне резултате у развоју домаће привреде, нарочито на пољу научно-технолошког усавршавања. Прагматичност Комунистичке партије Кине огледа се у константној продукцији различитих облика (политички, економски, војни, безбедносни, спољно-политички) развоја државе који имају за циљ побољшање квалитета живота својих грађана, не изостављајући ни потребе земаља широм света.

У зборнику радова „Кинески социјализам и модеран светски поредак (Сто година од оснивања Комунистичке партије Кине)” представљена су интересантна запажања еминентних стручњака из различитих друштвених дисциплина. Јединствени теоријски приступи за које су се аутори определили приликом анализе улоге Комунистичке

партије у развоју савремене Народне Републике Кине, заправо указују на значај и комплексност идеолошког наратива државотворног процеса, посматраног изван уобичајених парадигми социјализма.

У првом поглављу Зборника аутори су прецизним аргументима описали настанак и историјски развој кинеског социјализма који већ сто година оставља неизбрисив траг у свим сферама модерног кинеског друштва. Снажан утицај Комунистичке партије Кине на спољно-политичко ангажовање државе умногоме је допринео афирмацији новог приступа у међународним односима, о чему су аутори детаљно образлагали.

Радови груписани у оквиру другог поглавља садрже низ интересантних података и тумачења међународних односа у контексту последица свеprisутне кинеске револуције. Комунистичка партија, као незаобилазан актер дизајнирања друштвеног и спољнополитичког курса Народне Републике Кине, налази се у фокусу истраживања једног броја аутора који на основу научно утемељене дискусије износе иновативне закључке. Идеолошки посматрано, Комунистичка партија Кине, захваљујући јасно дефинисаним циљевима развоја кинеског друштва, представља добар пример ефикасног превазилажења актуелних потреба на унутрашњем плану, чиме се стварају снажне основе за успешно наметање у међународној политичкој арени.

Одлука уредника Зборника да у оквиру трећег поглавља групишу радове чији је предмет истраживања економски развој Кине инспирисана је жељом да се укаже на значај комунистичког политичког руководства у процесу експанзије и финансијског препорода кинеског друштва. Актуелно питање давања економске помоћи државама тзв. Новог света поједини аутори тумаче као ефикасан механизам ширења утицаја и, наравно, расподеле моћи на глобалном нивоу. Сада већ све изгледнији мултиполаран међународни поредак даје шансу неразвијеним и земљама у развоју да путем стратешког партнерства, у овом случају са Народном Републиком Кином, осигурају себи дуго очекиван просперитет и развој.

Последње поглавље сачињавају радови чији је предмет истраживања положај Народне Републике Кине у међународном безбедносном окружењу са специфичним импликацијама нарастајуће војне моћи ове азијске државе. Пројектовани научни циљ радова односи се на дескрипцију актуелне безбедносне политике Кине у односу на водеће међународне политичке и војне организације (првенствено Европске уније и НАТО-а), уз наглашавање пресудне улоге Комуни-

стичке партије пре свега на стратешком, а затим и оперативном нивоу. Генерално посматрано, у овом делу Зборника изнета су занимљива тумачења динамике билатералних односа Кине са осталим субјектима међународне политике уз посебан осврт на стање и перспективе глобалне безбедности.

Немерљив допринос квалитету Зборника радова „Кинески социјализам и модеран светски поредак (Сто година од оснивања Комунистичке партије Кине)” садржан је у излагању њене екселенције, госпође Џен Бо – амбасадора Народне Републике Кине у Републици Србији под називом „Улога Комунистичке партије у савременом свету”, као и есеј књижевника Јагоша Ђуретића, добитника *Специјалне државне књижевне награде Кине*. Своје виђење улоге Комунистичке партије у креирању модерне кинеске нације, амбасадорка Чен Бо представља кроз неколико кључних идеолошких агенди. Као основна премиса развоја Комунистичке партије, а тиме и Народне Републике Кине, може се навести посвећеност мирољубивом унутрашњем и спољнополитичком развоју, укључујући правичну сарадњу са другим државама (мултилатерализам). Прилагођавање идеологије социјализма специфичностима кинеског друштва и државе, према досадашњим резултатима, може се посматрати као ефикасан начин постизања унутрашњег мира и стабилности, а затим и стратешко позиционирање на међународној политичкој сцени.